

KOKOELMAPOLITIIKKA

Mobilia säätö

päivitetty 5.10.2021

Sisällys

1. JOHDANTO	3
2. KOKOELMATOIMINNAN PUITTEET	3
3. KOKOELMIEN KOOSTUMUS	4
4. KOKOELMIEN KARTUNTAPERIAATTEET	5
4.1. Mobilia säätiön kokoelmat	5
4.1.1. Rallimuseon kokoelma	6
4.2. Kokoelmahotellikokoelmat	6
4.3. Perinneajoneuvorekisteri	8
4.4. Arvoluokitus	8
5. KOKOELMIEN LUETTELOINTI	10
6. KOKOELMIEN KÄSITTELY JA SÄILYTYS	10
7. KOKOELMIEN LAINAUS	11
8. POISTOT KOKOELMISTA	11
8.1. Poiston kriteerit	11
8.2. Poistoprosessi	12

LIITTEET

- 1 Mobilian kokoelmamäärät 2020
- 2 Lahjoitussopimus
- 3 Mobilian kokoelmien luokitus
- 4 Ajoneuvojen säilytyskunnostus
- 5 Lainasopimus
- 6 Poistopöytäkirja

1. JOHDANTO

Tämä kokoelmapolitiikka ohjaa Mobilian kokoelmatoimintaa. Kokoelmapolitiikka koskee sekä Mobilia säätiön omistamia kokoelmia että Mobilian hallinnassa pitkäaikaisella palvelusopimuksella olevia, tie- ja vesiliikenteen alan eri toimijoiden omistamia kokoelmia (Mobilialla hoitaa historian - palvelu).

Kokoelmapolitiikka on tarkoitettu työvälineeksi ja ohjeistoksi kokoelmien parissa työskenteleville. Se on julkinen asiakirja, joka määrittelee museon sisäisen ja museon valtakunnallisen tallennusvastuualueen.

Kokoelmapolitiikkaa päivitetään tarpeen mukaan, tilastojen osalta vähintään vuosittain.

2. KOKOELMATOIMINNAN PUITTEET

Mobilialla on opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämä valtakunnallinen vastuumuseo. Sen tehtävänä on sääntöjen mukaan teihin, tieliikenteeseen ja ajoneuvoihin liittyvän tiedon, esineistön ja perinteen säilyttäminen, vaaliminen ja tallentaminen sekä ajoneuvohistoriallisen tuntemuksen edistäminen ja ajoneuvohistoriallisen esineistön ja sen käyttöön liittyvän tietouden tallentaminen sekä Mobilian museotoiminnan ylläpitäminen ja hoito.

Museotoimintaa ylläpitää Mobilia säätiö, jota hallinnoi 30 taustayhteisöä:

- A-Katsastus Oy
- Autoalan keskusliitto ry
- Autohistoriallinen Seura ry
- Autokatsastusmiesten yhdistys ry
- Autoliitto ry
- Autotuojat ry
- INFRA ry
- Kangasalan kaupunki
- Liikenneturva
- Liikenteen turvallisuusvirasto, Trafi
- Linja-autoliitto ry
- Logistiikkayritysten Liitto ry
- Maarakennuskoneiden liitto ry
- Moottoriurheiluhistoriallinen seura ry
- Poliisihallitus
- Puolustusvoimat
- Rahtarit ry
- SF-Caravan ry
- Suomen Autokoululiitto ry
- Suomen ajoneuvohistoriallinen keskusliitto – SAHK ry
- Suomen Autoteknillinen Liitto ry
- Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry
- Suomen Linja-autohistoriallinen Seura ry
- Suomen Taksiliitto ry
- Suomen Tieyhdistys ry
- Tampereen Autoteknillinen yhdistys ry
- Veteraanikuorma-autoseura ry
- Veteraanimoottoripyöräklubi ry
- Väylävirasto
- Öljy- ja biopolttoaineala ry

Mobilialla hoitaa tehtävänsä verkostotyön kautta. Kaikkien tie- ja sisävesiliikenteen alan merkittävien toimijoiden ja kokoelmien omistajien kanssa pyritään rakentamaan pitkäjänteinen yhteistyömalli. Mobilian merkittävimmät verkostot ovat Mobilia säätiön taustayhteisöt ja Mobilian kokoelmahoitopalvelujen asiakkaat.

Mobilian kokoelmatyötä ohjaavat Mobilia säätiön säännöt, kansallinen museolainsäädäntö sekä kansainvälisen museojärjestön ICOM:in Museotyön eettiset säännöt.

Mobilia on sitoutunut yhteistyösopimuksella Museoviraston kanssa museoiden valtakunnalliseen tallennustyönjakoon. Tallennustyönjaon puitteissa Mobilian vastuualueisiin kuuluvat maantieliikenteen infrastruktuurin, tieliikenteen ja automatkailun, lossi- ja lauttaliikenteen, ralliautoilun sekä linja-auto- ja kuorma-autoteollisuuden tallentaminen. Henkilöautoteollisuuden historiaa tallentaa Uudenkaupungin museo. Sisävesiliikenteen alueella myös valtion kanavatoiminnan tallentaminen Väyläviraston Kanavamuseokokoelman kautta kuuluu Mobilian tehtäviin.

Vuonna 2016 Mobilian tallennusvastuualueisiin liitettiin ralliautoilu. Ralliin liittyvät kokoelmat kuuluvat Mobilia säätiön kokoelmiin, mutta ne luetteloidaan erilliseksi Rallimuseon kokoelmaksi.

3. KOKOELMIEN KOOSTUMUS

Mobilian kokoelmat muodostuvat Mobilia säätiön kokoelmista ja pitkäaikaisilla palvelusopimuksilla hoidettavista kokoelmahotellikokoelmista. Kokoelmat sisältävät esine-, valokuva-, arkisto- ja kirjastomateriaaleja. (LIITE 1)

Kokoelmahotellikokoelmiin sisältyy seuraavien museoiden ja yhteisöjen (34 kpl) kokoelmia:

- Autokatsastusmiesten yhdistys ry
- Autoliitto ry
- Autotuojat ja -teollisuus ry
- Fiskars Oy
- Helsingin kaupunginmuseo
- Hämeenlinnan kaupunginmuseo
- INFRA ry
- Konelan Piirimyyjät ry
- Liikenneturva
- Linja-autoliitto ry
- Matka-Autot Oy
- Matkailuajoneuvotuojat ry
- Moottoriurheiluhistoriallinen seura ry
- Neste Oil Oyj
- Poliisiammattikorkeakoulu
- Postimuseo
- Radio- ja TV-museosäätiö sr
- Rakennusliitto ry
- Sara Hildenin säätiö sr
- Scania Suomi Oy
- SF-Caravan ry
- Sotamuseo
- Suomen Autokoululiitto ry
- Suomen BMW-kerho – BMW Club Finland ry
- Suomen Kuljetus- ja Logistiikka SKAL ry
- Suomen Rautatiemuseo
- Suomen Tieyhdistys ry
- Tampereen museot
- Tampereen Seudun Mobilistit ry
- Oy Teboil Ab
- Työterveyslaitos
- Veteraanikuorma-autoseura ry
- VV-Auto Group Oy
- Väylävirasto

Mobilian suurin kokoelmahotelliasiakas on Väylävirasto. Kokoelma-asiakkaiksi pyritään saamaan kaikki tie- ja sisävesiliikenteen alan merkittävät toimijat ja luomaan näin suomalaisen tie- ja sisävesiliikenteen historiaa kattavasti kuvaava museokokoelma.

Kokoelmahotellikokoelmia hoidetaan, kartutetaan ja säilytetään yhteistyössä kokoelma-asiakkaiden kanssa. Mobilia toimii asiantuntijana asiakaskokoelmia muodostettaessa ja niitä ylläpidettäessä, mutta kokoelmiin liittyvät päätökset tekevät kokoelmien omistajat.

Lisäksi Liikenteen turvallisuusvirasto Trafín (ent. Ajoneuvohallintokeskus) kanssa on solmittu sopimus rekisterikilpikokoelman ylläpidosta. Rekisterissä olevan ajoneuvon tullessa Mobilian

kokoelmiin katsastustoimipaikka poistaa ajoneuvon liikennekäytöstä. Kilpiä ei palauteta normaalin käytännön mukaan Trafille, vaan ne jäävät säilytettäväksi Mobiliaan. Kokoelmaa ylläpidetään osana Trafian ja Mobilian välistä taustayhteisösopimusta.

4. KOKOELMIEN KARTUNTAPERIAATTEET

4.1. Mobilia säätiön kokoelmat

Mobilia säätiön kokoelmat karttuvat pääosin lahjoituksin.

Kokoelmista vastaavat amanuenssit yhteistyössä muun kokoelmahenkilökunnan kanssa arvioivat lahjoituksen sopivuuden museon kokoelmiin. Mikäli aineisto ei sovi museon kokoelmapolitiikan mukaiseen tallennusalaan, sitä ei oteta vastaan.

Amanuenssi tekee tallennettavaksi soveltuvan aineiston liittämistä kokoelmiin esityksen Mobilia säätiön toimitusjohtajalle (museonjohtajalle), joka allekirjoittaa lahjoittajan kanssa tehtävän kirjallisen lahjoitussopimuksen. Päätöksen teossa apuna käytetään arvoluokitusta. (Luku 4.3). Lahjoitussopimuksessa aineiston käyttö-, omistus- ja hallintaoikeudet siirretään Mobiliarille. Tämä tarkoittaa sitä, että museolla on tarvittaessa oikeus poistaa aineisto kokoelmasta. (LIITE 2)

Kokoelmiin ei oteta tuhoutumistilassa olevia objekteja, jotka ovat niin huonokuntoisia, että niitä ei voida konservointitoimenpiteiden avulla pelastaa tai objekteja, jotka uhkaavat muiden objektien turvallisuutta.

Eri aineistoryhmien kartuntaa Mobilia säätiön kokoelmiin koskevat seuraavat periaatteet:

Esineet

Mobilia säätiön esinekokoelmaan tallennetaan suomalaisen tieliikenteen historiaan liittyvää esineistöä. Kokoelman kartutuksen keskiössä ovat esineet, jotka eivät kuulu jonkin kokoelmahotelliasiakkaan kokoelmiin.

Kokoelmaan ei tallenneta autotekniikkaan tai korjaamotoimintaan liittyvää esineistöä (esim. autojen varaosat). Uudenkaupungin Automuseon ylläpitämän Korjaamomuseon ja Mobilian välillä on sovittu työnjako, jonka mukaan autotekniikkaan ja korjaamotoimintaan liittyvien esineiden valtakunnallisesta kartunnasta vastaa Korjaamomuseo.

Samanlaisia, kontekstitiedoiltaan vastaavia esineitä tallennetaan vain yksi kappale kokoelmaan. Ajoneuvojen tallentamisessa työtä ohjaa ajoneuvojen tallennussuunnitelma.

Valokuvat

Mobilia säätiön valokuvakokoelmiin tallennetaan suomalaista tieliikenteen historiaa kuvaavia valokuvia, dioja ja negatiiveja samoilla ehdoilla kuin esineitä.

Samanlaisia valokuvia tallennetaan vain yksi kappale kokoelmaan.

Arkistoaineisto

Mobilia säätiön arkistokokoelmaan tallennetaan vain arkistolain piiriin kuulumatonta aineistoa.

Tallennettavan aineiston tarkoituksena on tukea tutkimustyötä.

Kokoelmaan tallennetaan pääasiassa esineiden käyttöä, historiaa ja ominaisuuksia sekä valokuvien sisältöä dokumentoivaa aineistoa. Lisäksi kokoelmaan voidaan ottaa tieliikenteen valtakunnallisia ilmiöitä selittävää aineistoa harkinnan mukaan.

Samaa asiakirjaa tai painatetta tallennetaan kokoelmaan vain yksi kappale. Muihin arkistoihin talletettuja arkistoaineistoja ei tallenneta. Tämän välttämiseksi muiden tieliikennehistoriallisten arkistojen kanssa pyritään tiiviiseen yhteistyöhön.

Kirjastoaineisto

Mobilia säätiön kirjastokokoelmaan talletettavan aineiston tarkoitus on tukea tutkimustyötä.

Kokoelmaan tallennetaan sekä suomalaista että ulkomaalaista kirjallisuutta, niin että se auttaa suomalaisen tieliikenteen historian tallentamisessa ja kuvaamisessa.

Aikakauslehdistä tallennetaan vain Suomessa ilmestyneitä tieliikenteeseen liittyviä lehtiä.

Lisäksi tallennetaan tarpeen mukaan museotyötä tukevaa kirjallisuutta, mukaan lukien kokoelmien huoltoa ja kunnostusta koskevaa kirjallisuutta.

Vain yksi kappale samaa kirjaa tai lehteä tallennetaan kokoelmaan.

4.1.1. Rallimuseon kokoelma

Mobilia säätiön kokoelman osana toimivan Rallimuseon tarkoituksena on tallentaa rallin historiaa Suomessa ajoneuvoina, esineinä, valokuvina ja dokumentteina. Aineiston kartuntaa koskevat samat periaatteet kuin Mobilia säätiön kokoelmia.

Tallennuksen painoalueita ovat kansalliset rallitapahtumat (Suomen ralli, SM-tason rallit ja pienemmät rallit harkinnan mukaan), suomalaisten kuljettajien kannalta merkittävät kansainväliset rallitapahtumat, pääasiallisesti suomalaiset kuljettajat ja kartturit (kaikki Rallin Hall of Fameen valitut kuljettajat), ajoneuvot, ralliautojen rakentaminen ja huolto, sekä fanikulttuuri.

4.2. Kokoelmahotellikokoelmat

Mobilia tarjoaa kokoelma-asiakkailleen työkalut tie- ja sisävesiliikenteen historian kannalta relevantin museokokoelman muodostamiseen. Päätökset aineistojen liittämistä kokoelmiin tekevät kokoelmien omistajat kokoelmahenkilökunnan suosituksesta. Perusteena käytetään tätä kokoelmapolitiikkaa. Kokoelmatyöstä vastaavat amanuenssit vastaavat siitä, että kokoelmapolitiikkaa noudatetaan.

Kokoelmiin ei oteta tuhoutumistilassa olevia objekteja, jotka ovat niin huonokuntoisia, että niitä ei voida konservointitoimenpiteiden avulla pelastaa tai objekteja, jotka uhkaavat muiden objektien turvallisuutta.

Kokoelmahotellikokoelmien muodostamista koskevat pääpiirteissään samat periaatteet kuin Mobilia säätiön kokoelmia:

Esineet

Mobilian kokoelma-asiakkaiden esinekokoelmiin tallennetaan suomalaisen tie- ja sisävesiliikenteen historiaan liittyvää esineistöä siten, että yhdessä kokoelmien omistajien kanssa pyritään rakentamaan edustava kokoelma suomalaisesta tie- ja sisävesiliikenteestä. Kokoelmien muodostamisessa ja kartutuksessa otetaan huomioon Mobilian valtakunnallinen tallennusvastuu.

Samanlaisia, kontekstiedoiltaan vastaavia esineitä tallennetaan vain yksi kappale kokoelmaan.

Valokuvat

Mobilian kokoelma-asiakkaiden valokuvakokoelmiin tallennetaan suomalaista tie- ja sisävesiliikenteen historiaa kuvaavia valokuvia, dioja ja negatiiveja siten, että yhdessä kokoelmien omistajien kanssa pyritään rakentamaan edustava kokoelma suomalaisesta tie- ja sisävesiliikenteestä. Kokoelmien muodostamisessa ja kartutuksessa otetaan huomioon Mobilian valtakunnallinen tallennusvastuu.

Samanlaisia valokuvia tallennetaan vain yksi kappale kokoelmaan.

Arkistoaineisto

Mobilian kokoelma-asiakkaiden arkistokokoelmaan tallennetaan vain arkistolain piiriin kuulumatonta aineistoa.

Tallennettavan aineiston tarkoituksena on tukea tutkimustyötä.

Kokoelmaan tallennetaan pääasiassa esineiden ja museokohteiden käyttöä, historiaa ja ominaisuuksia sekä valokuvien sisältöä dokumentoivaa aineistoa. Lisäksi kokoelmaan voidaan ottaa tie- ja sisävesiliikenteen valtakunnallisia ilmiöitä selittävää aineistoa harkinnan mukaan.

Samaa asiakirjaa tai painatetta tallennetaan kokoelmaan vain yksi kappale. Muihin arkistoihin talletettuja arkistoaineistoja ei tallenneta. Tämän välttämiseksi muiden tie- ja sisävesiliikennehistoriallisten arkistojen kanssa pyritään tiiviiseen yhteistyöhön.

Kirjastoaineisto

Mobilian kokoelma-asiakkaiden kirjastokokoelmaan talletettavan aineiston tarkoitus on tukea tutkimustyötä.

Kokoelmaan tallennetaan sekä suomalaista että ulkomaalaista liittyvää kirjallisuutta, niin että se auttaa suomalaisen tie- ja vesiliikenteen historian tallentamisessa ja kuvaamisessa.

Aikakauslehdistä tallennetaan vain Suomessa ilmestyneitä tie- ja sisävesiliikenteeseen liittyviä lehtiä.

Vain yksi kappale samaa kirjaa tai lehteä tallennetaan kokoelmaan.

4.3. Perinneajoneuvorekisteri

Perinneajoneuvorekisteri tallentaa tietoa historiallisesti arvokkaista yksityisessä omistuksessa olevista ajoneuvoista ja täydentää näin Mobiliassa säilytettyä ajoneuvokokoelmaa. Valinta rekisteriin tehdään Mobilian, ajoneuvohistoriallisten yhdistysten, Museoviraston, Trafín ja konservoinnin koulutuslaitosten edustajien muodostamassa lautakunnassa ajoneuvon omistajan tekemän hakemuksen perusteella.

Valinta tehdään yhteisesti sovitun kriteeristön perusteella. Kriteeristö ohjaa tallentamaan museaalisesti ja Suomen ajoneuvohistorian kannalta arvokkaita ajoneuvoyksilöitä, joiden historia on tarkoin tiedossa ja parhaassa tapauksessa fyysisesti näkyvissä.

Mobilia tukee perinneajoneuvorekisterin toimintaa tuottamalla historiallisten ajoneuvojen omistajille historiatietoa ja avaamalla lähdekokonaisuuksia ajoneuvoyksilöiden historian selvittämiseksi, sekä jakaa tietoutta ajoneuvojen säilyttämisestä, restauroinnista ja konservoinnista.

4.4. Arvoluokitus

Arvioitaessa esineiden suomalaisen tie- ja sisävesiliikenteen historian kannalta relevanttia museoarvoa, apuna käytetään arvoluokitusta. Arvon määrittely on tarpeellista liitettäessä esineitä kokoelmiin, päätettäessä niiden käytöstä, konservoinnista ja säilytyksestä sekä poistettaessa objekteja kokoelmasta.

Esineen arvoluokkaa määritettäessä sen museoarvo punnitaan seuraavien kriteerien avulla:

- A) tietoarvo
- B) tie- ja sisävesiliikennehistoriallinen arvo
- C) säilyneisyysarvo

Esineet pisteytetään kriteerien mukaan asteikolla 1–3. Mitä pienempi pistemäärä on, sitä perustellumpaa on tallentaa esine kokoelmaan.

Tietoarvo

- 1 Esineestä on olemassa sen käyttöhistoriaa kuvaavaa tietoa.
- 2 Esineestä ei ole lainkaan olemassa sen historiaa kuvaavaa tietoa. Tiedetään ainoastaan mikä esine on, mutta sen tarkempaa käyttöhistoriaa ei tunneta.
- 3 Esineen käyttötarkoituksesta ei tiedetä mitään, eikä sen kontekstitietoja pystytä kohtuullisen tutkimuksen avulla kartuttamaan.

Tie- ja sisävesiliikennehistoriallinen arvo

- 1 Tie- ja sisävesiliikenteen historiaan liittyvät valtakunnallisesti tyypilliset esineet tai valtakunnallisesti tyypillisiä ilmiöitä kuvaavat esineet.
- 2 Tie- ja sisävesiliikenteen historiaan liittyvät valtakunnallisesti epätyypilliset esineet.
- 3 Esineet, jotka eivät liity tie- tai sisävesiliikenteen historiaan.

Säilyneisyysarvo

- 1 Hyvä: esine on hyväkuntoinen, esineeseen kuuluvat osat ovat tallessa ja se muodostaa eheän kokonaisuuden
- 2 Välttävä: esineestä puuttuu sen kokonaisrakenteen kannalta olennaisia osia tai niitä on vaihdettu, esine vaatii mittavia konservointitoimenpiteitä ja/tai esine on kopio alkuperäisestä
- 3 Heikko: esineen kunto on niin huono, että sitä ei voida konservointitoimenpiteiden avulla pelastaa

Pisteytyksen avulla esineet jaetaan seuraaviin arvoluokkiin:

ARVOLUOKKA I Museoesineet, pisteet 3-4

Museoluokkaan kuuluvat suomalaisen tie- ja sisävesiliikenteen historian kannalta arvokkaimmat esineet. Esineet ovat olleet käytössä tyypillisiä tai ne kuvaavat valtakunnallisesti tyypillisiä ilmiöitä. Ne muodostavat edustavan ja realistisen kokonaiskuvan aihealueesta, jota edustavat. Esineillä on hyvät kontekstitiedot ja ne ovat tutkimus- ja näyttelytoiminnan kannalta välttämätöntä aineistoa. Museoesineet säilytetään pysyvästi kokonaisuutena ja niille taataan konservointi ja parhaat säilytysolosuhteet. Arvoluokan I esineet ovat kokoelman kannalta korvaamattomia.

ARVOLUOKKA II Käyttöesineet, pisteet 5-6

Käyttöluokkaan kuuluvien esineiden ei ajatella säilyvän kulttuuriaarteina, vaan ne ovat korvattavissa vastaavilla esineillä. Käyttöluokkaan siirron syynä voi olla heikko kontekstitaso tai se, että esine on kopio alkuperäisestä. Käyttöesineet eivät välttämättä kuvaa tie- ja vesiliikenteen historian kannalta yleisiä ilmiöitä. Käyttöesineitä saa koskea ja käsitellä vapaammin kuin museoluokkaan kuuluvia esineitä eikä niiden kuntoa ole mielekäästä kohottaa teknisten konservointitoimenpiteiden avulla. Arvoluokan II esineillä on merkitystä näyttelyn esinereservinä tai muussa yleisöpalvelutoiminnassa. Käyttöesineekokoelmaa ei kartuteta aktiivisesti.

ARVOLUOKKA III Poistettavat esineet, pisteet 7-9

Poistoluokan kautta kokoelmasta poistetaan esineet, jotka eivät kuulu museon tallennusalueeseen, joiden kontekstitaso on olematon ja/tai joiden kunto alittaa konservointikynnyksen; ts. jos esine saa jostain osa-alueesta 3 pistettä, se siirtyy automaattisesti poistoluokkaan. Pistemäärästä huolimatta poistoluokkaan luokitellaan myös kaikki jo kokoelmissa olevien esineiden kontekstitiedoiltaan vastaavat kaksoiskappaleet. Esineet poistetaan erillisellä poistopäätöksellä poistosuunnitelman mukaisesti (ks. Poistot kokoelmista, luku 8).

Pisteytys luokkien välillä on suuntaa antava. Esineen arvo arvioidaan aina yksilöllisesti ja tapauskohtaisesti.

Tallennettaessa ajoneuvoja Mobilia säätiön kokoelmaan objektin tie- ja sisävesiliikennehistoriallisen arvon määrittelevät seuraavat periaatteet:

Ajoneuvokokoelmaan tallennetaan jokaiselta vuosikymmeneltä kymmenen Suomessa yleisimmän ajoneuvomerkin edustajia 1920-luvulta alkaen. 1920-lukua vanhempien ajoneuvojen liittäminen kokoelmaan punnitaan tapauskohtaisesti. Mikäli ajoneuvo edustaa suomalaisen tieliikenteen historian kannalta merkittävää ja yleistä ilmiötä, kokoelmaan voidaan tallentaa harkinnan mukaan myös muita kuin kymmenen yleisimmän joukkoon sijoitettavia ajoneuvoja.

Ralliautojen tallentaminen harkitaan aina ajoneuvo kohtaisesti. Tallennuspäätöstä ohjaa Mobilian kokoelmapolitiikka. Ralliautojen kohdalla erityiset tallennuskriteerit ovat 1) alkuperäisyys ja 2) kisahistoria. Kokoelmaan ei tallenneta replica-autoja eli alkuperäisistä rakennettuja kopiota. Tallennettavan ralliauton tulee olla ollut kisakäytössä Suomessa tai ulkomailla.

Kaikki Mobiliaan tallennettavat arvoluokkaan 1 kuuluvat ajoneuvot säilytetään käyttökuntoisina. Autojen käyttäminen on tarpeellista säilyvyyden kannalta. Arvoluokkaan 1 kuuluvia ajoneuvoja käytettäessä noudatetaan kuitenkin suurempaa huolellisuutta ja harkintaa kuin arvoluokan 2 autoja käytettäessä.

Vesikulkuneuvojen liittäminen kokoelmaan punnitaan tapauskohtaisesti. Vesikulkuneuvojen on edustettava suomalaisen sisävesi- ja kanavaliikenteen historian kannalta merkittävää ja yleistä ilmiötä.

5. KOKOELMIEN LUETTELOINTI

Museo- ja käyttökokoelmiin kuuluvat esine-, valokuva-, kirjasto- ja arkistomateriaalit luetteloidaan Cumulus-kokoelmahallintajärjestelmään. Luettelointityö pyritään suorittamaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun aineisto on vastaanotettu Mobilian tiloihin.

Aineistot jaetaan tallennusluokkiin liitteenä olevan luokituksen mukaan. (LIITE 3)

Luetteloinnissa noudatetaan museologian periaatteiden mukaisia toimintaohjeita. Kullekin aineistoryhmälle on laadittu erillinen ohje luettelointiprosessin sisällöstä.

Osa Mobilian hoidossa olevista luetteloiduista kokoelmista on nähtävissä internetissä Mobilian kotisivuilta löytyvän eKokoelmat-selaimen kautta. Esineiden ja valokuvien tietoarvon lisäämisessä käytetään apuna selaimen *kerro meille tästä kohteesta* -toimintoa. Kohteeseen liitetyn linkin kautta kokoelmiin tutustujat voivat lähettää Mobiliaan lisätietoja esineistä ja valokuvista ja auttaa niiden dokumentoinnissa. Amanuenssi tarkastaa lähetetyt tiedot ja tekee niiden pohjalta korjaukset ja lisäykset tietokantaan.

6. KOKOELMIEN KÄSITTELY JA SÄILYTYS

Kokoelmien käsittelyssä ja säilyttämisessä noudatetaan ennaltaehkäisevän konservoinnin periaatteita. Tämä tarkoittaa sitä, että objektin rappeutuminen pysäytetään sen siirtyessä museoon.

Tarkoituksena on ehkäistä varsinaisten konservointitoimenpiteiden tarve tulevaisuudessa hyvien säilytysolosuhteiden ja asianmukaisen käsittelyn avulla.

Kaikille ajoneuvoille tehdään niiden saapuessa kokoelmiin säilytyskunnostus (LIITE 4). Tarvittaessa kulkuneuvoja myös entistetään. Kokoelmissa olevien kulkuneuvojen kuntoa ylläpidetään vuosittain sovittavin huoltotoimenpitein.

Pienesineet puhdistetaan irtoliasta ja pakataan säilymistä tukevalla tavalla. Pienesineiden tekniset konservointityöt tilataan tarvittaessa ostopalveluna konservoinnin ammattilaisilta. Esineiden konservointitarvetta seurataan säännöllisin väliajoin (1–5 v.).

Aineistot säilytetään niille pitkäaikaisen säilytyksen kannalta sopivissa lämpö-, kosteus- ja valo-olosuhteissa, suojassa pölyltä, ilmansaasteilta ja tuhohyönteisiltä. Mobilian kokoelmatilat ovat jatkuvasti lukittuina ja paloturvallisuus- yms. tekijät on otettu rakennuksen suunnittelussa erityisesti huomioon.

7. KOKOELMIEN LAINAUS

Mobilian kokoelmissa olevia esineitä voidaan lainata muille museoille ja yhteisöille rajoitetuksi aikaa. Lainausmahdollisuus arvioidaan tapauskohtaisesti ja lupa lainaan pyydetään aina kokoelman omistajalta erikseen. Lainattaessa aineistoa täytetään lainasopimus. Mobilia säätiön ja kokoelma-asiakkaiden kokoelmia lainattaessa sovelletaan Mobilia säätiön lainaehtoja. Poliisihistoriallisen materiaalin lainaamista koskevat lisäksi omat lisäehtonsa. (LIITE 5)

Alkuperäisiä valokuvia ja dokumentteja lainataan ainoastaan muille museoille ja arkistoille. Muille asiakkaille valokuvasta voidaan antaa rajoitettuun käyttöön kopio sähköisessä muodossa tai teettää paperikuva. Arkistoaineistosta voidaan ottaa kopioita asiakkaan käyttöön.

Mobilian kirjasto toimii käsikirjastoperiaatteella. Materiaaleja ei lainata, mutta niihin voi tulla tutustumaan aikavarauksella toimistoaikana. Lehdistä ja kirjoista voidaan ottaa kopiota asiakkaan tarpeisiin.

8. POISTOT KOKOELMISTA

8.1. Poiston kriteerit

Esine, valokuva, kirja tai dokumentti voidaan poistaa kokoelmista, mikäli poistolle on olemassa riittävät perusteet. Mobilia kunnioittaa kokoelmapoistoissaan ICOM:n museotyön eettisiä periaatteita. Poistokriteerit koskevat jo kokoelmiin luetteloitua esineistöä.

Objekti voidaan poistaa kokoelmasta, jos yksi tai useampi alla olevista kriteereistä täyttyy:

Tallentamisen päällekkäisyys

Kokoelmissa on jo yksi tai useampi samanlainen, vastaavilla kontekstitiedoilla varustettu objekti.

Uhka turvallisuudelle

Objekti uhkaa muiden kokoelmiin tallennettujen objektien turvallisuutta (home, tuhohyönteiset, yms.)

Huonokuntoisuus

Objektin kunto on niin huono, että sitä ei voida konservointitoimenpiteiden avulla pelastaa.

Epäsopivuus

Objekti ei kuulu aihepiiriltään kokoelmapolitiikan mukaiseen tallennusalueeseen.

Objektista ei ole tietoja

Ei tiedetä mikä objekti on, eikä sen kontekstitietoja pystytä kohtuullisen tutkimuksen avulla kartuttamaan.

8.2. Poistoprosessi

Poisto toteutetaan objektille sopivimmalla tavalla, käyttäen jotakin seuraavista menetelmistä:

- A. Objekti lahjoitetaan toisen museon kokoelmiin.
- B. Objekti palautetaan lahjoittajalle.
- C. Objekti myydään kolmannelle osapuolelle.
- D. Objekti tuhotaan.

ICOM edellyttää poiston ensisijaiseksi menetelmäksi objektin tarjoamista toiselle museolle (menetelmä A). Jos objekti uhkaa kokoelmien turvallisuutta, se kuitenkin poistetaan käyttäen menetelmää D.

Museo-objektin myynnistä (menetelmä C) saatavat varat käytetään kokoelman hyväksi; kokoelmien kontekstitietojen kohentamiseen, konservointikuluihin tai uusien objektien hankintaan. Museon henkilökunnalla ja hallintoelimen jäsenillä ei ole oikeutta ostaa museon hoidossa olevasta kokoelmasta poistettua objektia.

Mobilia säätöön omistamia kokoelmia poistettaessa kokoelma-amanuenssi tekee yhteistyössä muun kokoelmahenkilökunnan kanssa poistosta esityksen. Päätöksen poistosta tekee museonjohtaja. Poistettavasta objektista täytetään poistopöytäkirja. (LIITE 6)

Kokoelmahotellikokoelmiin kuuluvia kokoelmia poistettaessa menetellään samalla tavoin, mutta lopullisen hyväksymispäätöksen kokoelmasta poistamisesta tekee kokoelman omistaja.

Ennen poistoa varmistetaan, että objektin tiedot säilyvät jälkipolville: objekti kuvataan, sen luettelointitiedot tarkistetaan ja tietoja tarvittaessa täydennetään. Poistetun objektin tiedot tallennetaan sekä sähköisessä että manuaalisessa muodossa.

LIITE 1

Mobilian kokoelmat 2020	Yhteensä	Joista ajoneuvoja					Arkisto/hm.*	Luetteloi- maton**
		Esineet	Kuva- arkisto	Kirjasto	Arkisto	Arkisto		
Mobilia säätöön kokoelmat yht.	10 476	1 372	132	4 208	3 979	917	400	
Mobilia	10 396	1 372	132	4 208	3 979	837	396	
Rallimuseo	80					80	4	
Kokoelmahotellikokoelmat yht.	51 143	5 770	202	40 075	4 237	1 061	478	
Autokatsastusmiesten yhdistys	446	44		330	45	27	7	
Autoliitto	1 455	431		928	22	74	16	
Autotuoajat ja -teollisuus	340				207	133	19	
Fiskars	1	1	1					
Helsingin kaupunginmuseo	6	6	6					
Infra	1 904			1 904				
Infra/ Rakennusliitto	2	2	2					
K Auto Oy	1	1	1					
Konelan Piirimyyjät	11	10				1	7	
Liikenneturva	1 995	682		1 267	35	11	43	
Linja-autoliitto	11	11	1					
Matka-Auto	1	1	1					
Matkailuajoneuvotuoajat	15					15	6	
Moottoriturheiluhist. seura	477			477				
Neste	2 573			2 573				
Poliisiammattikorkeakoulu	459	389	38		31	39	29	
Postimuseo	25	25	25					
Radio- ja tv-museo	7	7	6					
Sara Hildénin säätö	1	1	1					
Scania Suomi	508	2	1	506				
SF-Caravan	3 340	183		3 118	20	19	14	
Sotamuseo	210	12	12		198			
Suomen Autokoululiitto	2	2	1					
Suomen BMW-kerho	3					3	4	
Suomen Kuljetus ja Logistiikka	1	1	1					
Suomen Rautatiemuseo	3	3	3					
Suomen Tieyhdistys	770			770				
Tampereen museot	64	64	64					
Tampereen Seudun Mobilistit	36	17				19	6	
Teboil	1 635			1 619		16	4	
Työterveyslaitos	1	1	1					
Veteraanikuorma-autoseura	181	79	2		47	55	3	
Väylävirasto, Kanavamuseo	4 506	72		4 434				10
Väylävirasto, Tiehallinto	29 604	3 723	35	21 600	3 632	649	320	
Muut kokoelmahotellikokoelmat	549			549				
Kokoelmat yhteensä	61 619	7 142	334	44 283	8 216	1 978	878	10
eKokoelmat	53 229	6 636		36 722	7 971	1 900		

DIGITOINTIASTE

86 %

* hyllymetri

** vastaanotetut ja järjestetyt aineistot hyllymetreissä; vastaanottovaiheessa olevia aineistoja ei ole mainittu.

LAHJOITUSSOPIMUS

Sopimuspuolet

Vastaanottaja

Mobilia säätiö
Kustaa Kolmannen tie 75
36270 Kangasala
puh. 03 3140 4000
asiakaspalvelu@mobilia.fi

Lahjoittaja

Ammatti _____

Nimi

Nimen saa ilmoittaa
 ei saa ilmoittaa

Osoite

Puh.

Luovuttaja

merkitään jos aineiston lahjoittaja joku muu
kuin omistaja

Lahjoitettava aineisto

kpl. diaarinumero

liitteitä

Mobilia säätiön vastaanottoehdot

Lahjoituksella tarkoitetaan sopimusta, jolla lahjoitettavan aineiston täysi omistus-, käyttö- ja hallintaoikeus luovutetaan vastikkeetta Mobilia säätiölle. Tämä pitää sisällään myös oikeuden poistaa materiaali museon kokoelmista.

Poikkeukset näistä ehdoista on lueteltu alla kohdassa "erityisehdot".

Erityisehdot

Allekirjoitukset

_____ päiväys

_____ päiväys

_____ Vastaanottajan allekirjoitus

_____ Lahjoittajan tai hänen valtuuttamansa henkilön allekirjoitus

MOBILIAN KOKOELMIEN LUOKITUS

ESINEET

1. Eläinvetoiset ajoneuvot
2. Polkupyörät
3. Moottoripyörät, mopot
4. Autot
5. Rekisterikilvet
6. Muut kulkuneuvot
7. Huolto
8. Katsastustoiminta
9. Opetus- ja havaintoesineistö
10. Mainokset ja markkinointimateriaali
11. Pienoismallit
12. Historiamateriaali
13. Liikenneturvallisuus
14. Liikenteenohjauslaitteet
15. Linja-autoliikenne
16. Taksiliikenne
17. Lossiliikenne
18. Tiekoneet ja muu tienpitokalusto
19. Tiensuunnittelu-, tienrakennus- ja kunnossapitoesineistö
20. Työmaarakennukset
21. Asuminen, ruokailu, hygienia, virkistystoiminta
22. Toimistoesineistö
23. Sairaanhoido, terveydenhuolto, työsuojelu, väestönsuojelu
24. Liikennetutkimus
25. Muut esineet

VALOKUVAT

1. Henkilökuvat
2. Tiet
3. Sillat
4. Vesiliikenne
5. Kalustokuvat ja esineet
6. Teiden rakentaminen
7. Siltojen rakentaminen
8. Vesirakentaminen
9. Muu rakentaminen
10. Teiden kunnossapito
11. Siltojen kunnossapito
12. Vesistöjen kunnossapito
13. Toimipisteet
14. Tapahtumakuvat
15. Koulutus
16. Virkistystoiminta
17. Messut ja näyttelyt
18. Liikenne
19. Matkailu

20. Ajoneuvot
21. Moottoriurheilu

ARKISTO

1. Asiakirjat
2. Painotuotteet
3. Lehtileikkeet
4. Piirroksot
5. Kartat
6. Tutkimus- ja dokumentointimateriaali
7. Muut

KIRJASTO

- 03 Tietosanakirjat. Yleiset hakuteokset
- 04 Sekalaisten painatteiden kokoelmat
- 05 Kausijulkaisut. Aikakausilehdet. Sarjat
- 061 Yhteisöt ja laitokset. Kokoukset. Näyttelyt
- 069 Museot
- 311 Tilastotiede
- 338 Taloudellinen tila, tuotantosektorit
- 34 Oikeus
- 35 Julkinen hallinto. Sotataito
- 37 Kasvatus. Opetus. Koulutus. Vapaa-aika
- 39 Etnografia. Etnologia
- 5 Matematiikka. Luonnontieteet
- 61 Lääketiede
- 620 Aineenkoetus. Materiaalioppi
- 621 Yleinen konetekniikka
- 622 Kaivostekniikka
- 623 Sotatekniikka
- 624 Rakennustekniikka yleensä. Perustukset. Sillanrakennus
- 625 Maaliikenneväylät. Tienrakennus
- 626 Vesirakennus
- 629 Liikennevälinetekniikka
- 656 Liikennelaitos. Postilaitos
- 658 Liiketalous
- 7 Taide
- 796 Liikunta. Urheilu
- 80 Kielet
- 894 Suomenkielinen kirjallisuus
- 9 Arkeologia ja esihistoria
- 908 Paikallishistoriat. Kotiseutuoppi
- 91 Maantiede. Matkat. Kartat
- 929 Henkilöhistoria. Elämäkerrat. Muistelmat
- 93 Historia. Maailmanhistoria
- 948 Suomen historia

Kustaa Kolmannen tie 75, 36270 Kangasala
 puh. 03 3140 4000
 asiakaspalvelu@mobilia.fi

Esinenumero ja nimi:

Tehty (pvm)

Tekijä

1. Puhdistus

a. Pesu

I ulkopinnat

_____

_____

II alusta

_____

_____

III moottoritila

_____

_____

IV vahaus ja kiillotus

_____

_____

b. Sisätilat

I imurointi

_____

_____

II verhoilun puhdistus

_____

_____

III lasien puhdistus

_____

_____

2. Ovien ja luukkujen huolto

a. ovien sisäpuolen kunnon tarkistus

_____

_____

b. ovien ja ovenpielien vahaus (myös tiivisteiden alta)

_____

_____

c. saranoiden ja lukkojen voitelu

_____

_____

3. Jäähdytysjärjestelmän ruostumisen estäminen

a. järjestelmän huuhtelu

_____

_____

b. järjestelmän täyttö 50%:n vesi/jäähdytinnesteseoksella

_____

_____

4. Polttoainejärjestelmän huolto

a. kaksitahtiöljyä (1 dl/5 l bensiiniä) ja moottorin käyttö

_____

_____

- b. polttoainesäiliön, -putkiston ja kaasuttimien tyhjennys
ja puhdistus

_____

5. Moottorin jumiutumisen estäminen

- a. moottoriöljyn vaihto
- b. ruosteenestoöljy sylintereihin tulpanreikien kautta

_____

_____

6. Jarrujen huolto

- a. jarrujen purkaminen ja puhdistus
- b. jarrunesteen vaihto
- c. käsijarru pois päältä

_____

_____

_____

7. Pyörät

- a. renkaan ja vanteen puhdistus ja käsittely suoja-aineella
- b. rengaspaineiden tarkistus

_____

_____

8. Akku

- a. akun poisto
- b. akkukotelon ja ympäristön puhdistus

_____

_____

9. Ajoneuvon siirto säilytykseen

- a. ajoneuvon nosto pukeille
- b. ikkunat raolleen
- c. lasinpyyhkijät irti ikkunasta

_____

_____

_____

10. Ajoneuvoon kokoelmahallinnolliset tiedot

- a. ajopäiväkirja ja huolto-ohjelma (käyttökokoelma-autot)
- b. laminoitu ajoneuvon käyttöönotto- ja siirto-ohjeet (sama)
- c. laminoitu perustietokortti

_____

_____

_____

**SOPIMUS MOBILIAN
KOKOELMIEN LAINAAMISESTA**

Mobilier säätiö
Kustaa Kolmannen tie 75, 36270 Kangasala
Puh. 03 3140 4000, asiakaspalvelu@mobilier.fi

Esineen omistaja:

Lainan tarkoitus:

Lainaja

Nimi
Osoite
Postinro
Puh.
e-mail

Vastaanottaja

Lainattava aineisto

esineenro

Esineen kunto lainauskellä

☐	hyvä
☐	kohtuullinen
☐	heikko

Laina-aika

alkaa   pp.kk. vvvv
päättyy   pp.kk. vvvv

Vakuutusarvo _____ €

Allekirjoitukset

Olen tutustunut Mobilian lainaehtoihin ja hyväksyn ne itseäni sitoviksi sekä vakuutan edellä olevat tiedot oikeiksi.

_____ päiväys

_____ päiväys

_____ Vastaanottajan allekirjoitus

_____ omistajan tai hänen valtuuttamansa henkilön allekirjoitus

Palautus

Esine palautettu hyväksyttävässä kunnossa

---

päiväys

---

omistajan tai hänen valtuuttamansa henkilön
allekirjoitus

MOBILIA SÄÄTIÖN/ MOBILIA AUTO- JA TIEMUSEON YLEISET LAINAEHDOT

LAINAUS

Lainalla tarkoitetaan esineen käyttöoikeutta, josta lainaksiantaja ja Mobilia säätiö sopivat.

Mobilia säätiö lainaa esineen lainasopimuksessa määriteltyä tarkoitusta varten. Esinettä on käsiteltävä museaalisiin perusteisiin esineen ainutkertaisuus huomioiden.

Esineen laina-aika on kiinteä. Lainaksiottaja maksaa tarvittavat vakuutukset sekä lainan alkaessa ja päättyessä kuljetuksesta mahdollisesti aiheutuvat kustannukset, ellei erikseen toisin sovita.

Lainajan on pyydettävä erikseen lupa Mobilia säätiöltä eri menetelmiin tapahtuvaa esineen tallentamista (esim. valokuvaus, videointi), tutkimus- ja julkaisutoimintaa sekä markkinointia varten. Lainaksiantajan nimen tulee aina olla esillä julkaisuissa, näyttelyissä, tiedotteissa ym., joissa esine mainitaan tai on esillä.

Jos Mobilia säätiö haluaa esineen omaan käyttöönsä tilapäisesti laina-ajan kuluessa, on asiasta sovittava yhteisesti lainaksiottajan kanssa. Laina-ajan keskeytyksestä aiheutuneet kustannukset maksaa esineen omistaja.

(Mobilia säätiön lainausehdot perustuvat Suomen Museoliiton suositukseen 13.93)

POLIISIHISTORIALLISTA MATERIAALIA KOSKEVAT LISÄKSI SEURAAVAT EHDOT:

Materiaalia ei saa käyttää mainontaan tai markkinointiin. Materiaalin käyttö ei myöskään saa olla ristiriidassa poliisin tavanomaisten toimintatapojen kanssa tai vastoin vakiintuneita poliisieettisiä periaatteita.

(Sisäasiainministeriön ohje 29.10.1997: POLIISIN OSALLISTUMINEN MAINOKSIEN, ELOKUVIEN YM. VALMISTAMISEEN SEKÄ POLIISIN VIRALLISEN TUNNUSKUVAN KÄYTÖSTÄ.)

POISTOPÖYTÄKIRJA

Mobilia säätiö

Kustaa Kolmannen tie 75, 36270 Kangasala

Puh. 03 3140 4000, asiakaspalvelu@mobilia.fi

Päivämäärä

Kokoelma

Esineen numero

Esineen nimi

Syy esineen poistolle

Poistotoimenpide

Esittelijä

Amanuessi

Poiston vahvistajat

Museonjohtaja

Kokoelman omistaja